

Práce x praxe

Obecně stále ještě přežívá předsudek, že není možné mluvit o skutečné „práci“ tam, kde chybí „pot“ (ve smyslu biblického „v potu tváře pracovati budeš“), a to nejčastěji spolu s jiným předsudkem, že taková práce-dřina je „trestem“. Ale na druhé straně jsou už odedávna známé četné obecně lidské zkušenosti, že důmysl je důležitější než dřina. Proto všechny tendence dělnických odborů tlačit na zvyšování úrovně mezd musely nutně vést k úsilí o přechod od manuální práce k práci strojů, co možná automatů. I když i v moderních společnostech stále ještě existují práce, které automaty nemohou zastat, je jich stále méně a poptávka po nekvalifikovaných dělnících je pronikavě menší než kdykoli dříve. Tzv. „duševní práce“ je oceňována víc než práce tělesná, manuální. Skutečná „praxe“ v životě dnešních společností minimalizuje potřebu fyzické práce nejen v podnicích a v zaměstnání, ale také v domácnostech. Snižování časového rozsahu týdně odpracovaných hodin ukazuje zřetelně na to, že sice bez tlaku odborů by bylo nezaměstnaných mnohem víc, ale že na druhé straně se velkým problémem stává rozumné využití volného času: rozsah „praxe“ se stále víc rozšiřuje i do oblastí mimo rámec „práce za mzdu“. Zejména vybavenost počítači umožňuje stále většímu počtu lidí pracovat doma a využívat tak svých schopností časově ještě úsporněji a navíc k cílům svobodně zvoleným (a třeba i nepélačeným).

(Písek, 080411-2.)